

Seznam pramenů a literatury

Prameny

Národní archiv (NA)

Fondy:

Federální ministerstvo dopravy (FMD)

KSČ-Ústřední výbor, Politické byro 1954–1962

KSČ-Ústřední výbor 1945–1989, Praha – předsednictvo 1966–1971 (KSČ-ÚV, Předsednictvo 1966–1971)

KSČ-Ústřední výbor 1945–1989, Praha – sekretariát 1954–1962 (KSČ-ÚV, sekretariát 1954–1962)

Ministerstvo dopravy I (MD I)

Ministerstvo dopravy II (MD II)

Ministerstvo vnitra – dodatky (MV-D)

Ministerstvo vnitra – tajné (MV-T)

Ministerstvo vnitra ČSR/ČR (MV-ČSR)

Úřad předsednictva vlády-běžná spisovna (ÚPV-BS)

Úřad předsednictva vlády-tajná spisovna (ÚPV-TS)

Archiv bezpečnostních složek (ABS)

Fondy:

A1 – Studijní ústav ministerstva vnitra (A1)

A2/1 – Sekretariát ministra vnitra I. díl (A2/1)

- A2/2 – Sekretariát ministra vnitra II. díl (A2/2)
 A2/3 – Sekretariát ministra vnitra III. díl (A2/3)
 A2/4 – Sekretariát ministra vnitra IV. díl (A2/4)
 A2/5 – Sekretariát ministra vnitra V. díl (A2/5)
 A2/6 – Sekretariát ministra vnitra VI. díl (A2/6)
 A2/7 – Sekretariát ministra vnitra VII. díl (A2/7)
 A2/8 – Sekretariát ministra vnitra VIII. díl (A2/8)
 A2/9 – Sekretariát ministra vnitra IX. díl (A2/9)
 A9 – Sekretariát I. náměstka ministra vnitra plk. Jana Záruby (A9)
 A17 – Hlavní velitelství Sboru národní bezpečnosti (A17)
 A32 – Sekretariát náměstka federálního ministra vnitra genmjr. Jána Pješčaka a genmjr. Pavola Vaňa (A32)

Slovenský národný archív (SNA)

Fondy:

- Policačné riaditeľstvo Bratislava
 Predsedníctvo ÚV KSS

Státní oblastní archiv v Třeboni, oddělení České Budějovice (SOA Třeboň, odd. České Budějovice)

Fondy:

- Svazarm, krajský výbor České Budějovice
 Autoškoly Svazarmu – krajský inspektorát pro Jihočeský kraj České Budějovice

Státní oblastní archiv v Plzni (SOA Plzeň)

Fondy:

- Svazarm – krajský výbor Plzeň (KV Svazarm Plzeň)
 Svazarm – krajský inspektorát autoškol Plzeň (Autoškoly Plzeň)

Státní okresní archiv Most (SOkA Most)

Fond:

- Svazarm – krajská organizace Ústí nad Labem

Digitální repozitář, Společná československá digitální parlamentní knihovna, dostupný z <https://www.psp.cz/eknih/index.htm>

Tištěné prameny:

- Sbírka zákonů, 1949–1989.
 Úřední list RČS, 1949–1959.

Periodika

- Automobil, 1957–1990.
 Automoto, 1949–1950.
 Doprava, 1953–1956.
 Ludový motorista, 1952–1953.
 Motoristická současnost, 1955–1957, 1975.
 Motoristická současnost Za volantem, 1975–1989.
 Ročenka motoristu, 1980–1990.
 Silniční doprava, 1956–1967.
 Svět motorů, 1949–1990.
 Za volantem, 1968–1975.

Literatura

- Barnickel, Günter: *Das Automobil und seine Geschichte vom einfacher Karren zum modernen Automobil*, Norderstedt 2019.
 Bena, Eduard – Hoskovec, Jiří – Štikar, Jiří: *Psychologie a fyziologie řidiče*, Praha 1962.
 Bukačová, Jiřina a kol.: *Jak jezdit bez nehod. Zápisník motoristy*, Praha 1975.
 Canzler, Weert: *Automobil und moderne Gesellschaft. Beiträge zur sozialwissenschaftlichen Mobilitätsforschung*, Berlin 2016.
 Hajer, Josef – Ryska, Václav: *Pravidla silničního provozu a řešení dopravních situací*, Praha 1976.
 Haškovec, Ladislav: *Znáte dopravní předpisy? Pravidla silničního provozu a dopravní řád pro hlavní město Prahu s komentářem*, Praha 1959.
 Havelka, Jaroslav – Luhan, Cyril: *Silniční dopravní značky*, Praha 1964.
 Hoskovec, Jiří – Pour, Jiří – Štikar, Jiří: *Mládež a silniční doprava*, Praha 1970.
 Hoskovec, Jiří – Pour, Jiří – Štikar, Jiří: *Výcvik řidičů a psychologie*, 2. vydání, Praha 1972.
 Kuklík, Jan a kol.: *Vývoj československého práva 1945–1989*, Praha 2009.
 Kuklík, Jan a kol.: *Dějiny československého práva 1945–1989*, Praha 2011.
 Kunc, Josef a kol.: *Rukověť automobilového provozu*, Praha 1955.
Nová pravidla silničního provozu, Praha 1952.
 Pavlíček, Kamil – Komárek, Jindřich: *Historie a vývoj silničních dopravních přestupků v právní úpravě před vznikem Československé republiky a po jejím vzniku až do počátku České republiky*, Praha 2015.

Praxenthaler, Heinrich: *Sicherheit und Strassenverkehr 1950–2000, Initiativen und Maßnahmen in Deutschland Unfallverlauf und Erfolgsbilanz*, Bonn 2001.

Průcha, Václav a kol.: *Hospodářské a sociální dějiny Československa 1918–1992*, 2. díl Období 1945–1992, Brno 2009.

Ryska, Václav – Hajer, Josef: *Pravidla silničního provozu a zkušební testy*, Praha 1981.

Sabol, Miroslav: *Dejiny dopravy na Slovensku 1938–1948 (1950)*, Bratislava 2015.

Sabol, Miroslav: *Limity a hranice cestnej dopravy v 40. rokoch 20. storočia na Slovensku, Historický časopis* 62, č. 3 (2014) s. 471–499.

Silniční provoz v obrazech, Praha 1962.

Srnec, Dobroslav – Vinš, Václav: *Učebnice předpisů silničního provozu*, Praha 1956.

Súčasný prístup k problémom zvyšovania odbornej spôsobilosti vodičov, Bratislava 1983.

Svátek, Zdeněk – Frýdl, Evžen: *Pravidla silničního provozu*, Praha 1961.

Svátek, Zdeněk – Hajer, Josef: *Nová pravidla silničního provozu*, Praha 1966.

Svátek, Zdeněk – Hajer, Josef – Ryska, Václav: *Zkušební testy a vyhláška č. 80 (Učebnice pravidel silničního provozu)*, Praha 1969.

Svátek, Zdeněk – Hajer, Josef: *Výklad pravidel silničního provozu*, Praha 1970.

Šejna, Pavel: *Dálniční a silniční dopravní značky*, Praha 1974.

Štemberk, Jan: *Automobilista v zajetí reality. Vývoj pravidel silničního provozu v první polovině 20. století*, Praha 2008.

Štemberk, Jan: *Pěšky, na lyžích, na kole, lodí či autem. K dějinám československé turistiky v letech 1945–1968*, Pelhřimov 2017.

Štemberk, Jan: *Branný sbor československých motoristů 1938–1939, Moderní dějiny* 28, č. 2 (2020), s. 217–242.

Štemberk, Jan – Jakubec, Ivan – Šalanda, Bohuslav: *Automobilismus a česká společnost*, Praha 2020.

Štemberk, Jan: *Automobil si získává Prahu, Documenta Pragensia* 39 „Praha v obnoveném státě. Zemská metropole hlavním městem nové republiky“, Praha 2020, s. 215–232.

Štemberk, Jan: *Vývoj přípravy řidičů v českých zemích do roku 1989, Právněhistorické studie* 51, č. 1 (2021), s. 87–110.

Vývoj práva v Československu v letech 1945–1989, Praha 2004.

Zelený, Filip – Feuereisl, Dalibor: *Poznávací značky v Čechách, na Moravě a ve Slezsku*, Chyňava 2011.

Ostatní zdroje

Pokyny pro přidělování státních poznávacích značek, 26. 9. 1960, dostupný z <http://www.feudal.cz/spz/html/pokyny.htm>, (20. 11. 2021)

Počet řidičských průkazů, dostupný z [https://www.mdcz.cz/Ministerstvo/Zadost-o-poskytnuti-informace-\(1\)/Poskytnute-informace/Pocet-ridicckych-prukazu](https://www.mdcz.cz/Ministerstvo/Zadost-o-poskytnuti-informace-(1)/Poskytnute-informace/Pocet-ridicckych-prukazu) (13. 3. 2022)

Seznam obrazových příloh

1. Propagační plakát o účelu a významu nově utvořených dopravních inspektorátů, s. 23. SOkA Písek, f. Sbírka soudobé dokumentace, k. 17.
2. Vložka k řidičskému průkazu. Na okrajích jsou pro orientaci orgánů VB napsány přestupky, jejichž spáchání bylo ve vložce vyznačováno, s. 57. Archiv autora.
3. „Růžový“ československý řidičský průkaz vydávaný od roku 1964, s. 58. Archiv autora.
4. a 5. Podoba technického průkazu se od 50. let příliš neměnila. Podobu ovlivnila jen změna názvu státu a nový státní znak (1960), s. 65. Archiv autora.
6. Přední státní poznávací značka traktoru (Zetor 25) evidovaného v okrese Mladá Boleslav, s. 71. Archiv autora.
7. Evidenční karta mopedu Jawa 50, s. 73. Archiv autora.
8. Evidenční značka malého motocyklu evidovaného u Okresního dopravního inspektorátu Praha-východ. Číselná kombinace pochází z konce 70. let, s. 73. Archiv autora.
9. Hlavní správa Veřejné bezpečnosti vydala barevný plakát s vyobrazením dvojice na motocyklu s otázkou „Proč jede bezpečně“ s následným výčtem správného chování motocyklisty na silnici. Na plakátu z 50. let ještě chybí ochranné přilby, s. 128. SOkA Písek, f. Sbírka soudobé dokumentace, k. 17.
10. Přihláška do soutěže „Soutěžím v jízdě na 100.000 km bez nehody (z vlastní viny)“, s. 129. Národní archiv, f. Úřad předsednictva vlády-běžná spisovna (NA, f. ÚPV-BS), k. 61, i. č. 805.

11. Označení účastníků soutěže „Soutěžím v jízdě na 100.000 km bez nehody (z vlastní viny)“, s. 130.
NA, f. ÚPV-BS, k. 61, i. č. 805.
12. Vyhláška Okresního národního výboru v Milevsku apelující na účastníky silničního provozu, aby dodržovali stanovená pravidla, s. 131.
Státní okresní archiv (SOkA) Písek, f. Sbírka soudobé dokumentace, k. 17.
13. Titulní strana osvědčení o technickém průkazu, s. 155.
Archiv autora.
14. Státní pojišťovna apeluje na dodržování zákazu pití alkoholu před jízdou s neblahými následky, s. 165. Barevný plakát názorně ukazoval správné chování.
SOkA Písek, f. Sbírka soudobé dokumentace, k. 17.
15. Zadní strana vložky k řidičskému průkazu. V případě zadržení řidičského průkazu mohla být po vyplnění použita na „dojetí“, s. 175.
Archiv autora.
16. Kovové pouzdro na autolékárničku z konce 70. let, s. 218.
Archiv autora.
17. Zadní strana osvědčení o technickém průkazu vydávaného v 80. letech. Sloužila k označování platnosti do následující technické kontroly, s. 233.
Archiv autora.
18. Barevný plakát názorně ukazoval správné chování chodců na silnici po roce 1951. Chodce zosobňovala jdoucí dívka s hráběmi, správné chování automobilu poválečná Tatra 600 (Tatraplan), 251.
SOkA Písek, f. Sbírka soudobé dokumentace, k. 17.